

Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) – Denetim Süreçleri Açısından Kısa Bilgilendirme Notu

1 Ocak 1957'de yürürlüğe giren ve 50 yılı aşkın süredir ticaret hayatını yönlendiren Türk Ticaret Kanunu, **14 Ocak 2011** tarihinde yerini günün koşulları dikkate alınarak uzun bir çalışma sonucu hazırlanan Yeni Türk Ticaret Kanunu'na bırakmıştır.

Yeni Türk Ticaret Kanunu, artan firma iflasları ve yönetim zaafı dikkate alınarak ticaret **hayatında devrim olarak nitelendirilebilecek** ve günümüz piyasa ve rekabet koşullarında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerinin somut olarak hayata geçirilmesi sonucu doğuran birçok yenilik getirmektedir.

Bu yeniliklerden en önemlilerinden biri, uygulamada birliği sağlamak ve finansal tablolara milletlerarası pazarlarda geçerlilik kazandırmak amacıyla, **şirketlere mali tablolarını Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıyla (UFRS)** tam uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları'na (TMS) göre hazırlamaları ve kayıt düzenlerini bu uyumu sağlayacak şekilde kurmaları mecburiyetinin getirilmiş olmasıdır. Halihazırda Kanun'da atıf yapılan TMS, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) tarafından 2005 yılı başından itibaren UFRS'ye paralel olarak ve aynı standart numaralarını oluşturacak şekilde hazırlanarak Resmi Gazetede yayınlamaktadır.

Bugüne kadar şirketlerde, finansal konularda uzmanlığı olması gerekmeyen “**murakıp**” statüsündeki kişiler tarafından belirli bir standarda tabi olmaksızın yerine getirilen denetim fonksiyonunun, **Uluslararası Denetim Standartları'nı referans alarak yayınlanan Türkiye Denetim Standartları (TDS) çerçevesinde bağımsız denetim şirketleri tarafından yerine getirilmesine ilişkin düzenleme** bir diğer köklü değişiklik olarak öne çıkmaktadır. *Küçük ve orta ölçekli* şirketler için ölçek belirleme kriteri daha sonra netleştirilecek olmakla birlikte **en az bir SMM ve/veya YMM'nin** denetçi olarak atanması mümkün görünmektedir. Söz konusu denetimin sonucu olarak, TDS gereklilikleri dikkate alınarak hazırlanan bir bağımsız denetim raporunun ilgili şirket yönetim kuruluna sunulması gerekmektedir. Yönetim kurulu, kanuna uygun ve özenli bir denetim yapılabilmesi için gerekli olan bütün bilgileri ve bunlara dayanak oluşturabilecek belgeleri denetçiye vermek durumundadır. Şirket yönetim kurullarının, gerekli finansal raporlama sisteminin kurulması, iç kontrol prosedürlerinin oluşturulması ve uygulanması, risk yönetim sisteminin kurulmasına ilişkin sorumlulukları büyük önem kazanmış olup, bu sorumluluklar çerçevesinde, **bağımsız denetim raporlarının olumsuz veya şartlı düzenlemesi durumunda istifa etmeleri mecburiyeti getirilmiştir**. Bu durumda genel kurulun olağanüstü olarak toplanarak yeni yönetim kurulu üyelerini seçmeleri ve yeni seçilen yönetim kurulunun esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tabloları hazırlatarak denetçiye sunması gerekmektedir.

Herhangi bir pay sahibinin talebiyle özel denetim yapılabilmesi mümkün bulunmakta olup, Genel Kurul'un bu talebi kabul etmesi halinde mahkeme tarafından özel denetçi atanabilmektedir. Genel kurul talebi kabul etmez ancak pay sahibi özel denetim isteğini yinelerse, genel kurul kararına bakılmaksızın mahkeme tarafından bir özel denetçi atanacaktır.

Bağımsızlık ilkesine istinaden, bir bağımsız denetleme kuruluşunun bir şirketin denetlenmesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçinin en az iki yıl için değiştirilmesi gerekmektedir.

Yeni Ticaret Kanunu, **sermaye şirketlerine internet sitesi kurulması ve internet sitelerinde finansal tabloların, faaliyet raporlarının ve denetim raporlarının yayınlanması mecburiyeti getirmektedir.** Bu gereklilik, ticaret hayatında yatırımcılar ve paydaşlar için değerlendirme yapabilecekleri veriye kolaylıkla ulaşılabilmesini ve şeffaflaşmayı sağlayacaktır.